

การสนับสนุนจากสามี การสนับสนุนจากครอบครัวและปัจจัยส่วนบุคคลบางประการที่มีอิทธิพล
ต่อการดำรงบทบาทมารดาวัยรุ่น

ดาวรินทร์ พรสวัสดิ์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการพยาบาลเวชปฏิบัติครอบครัว

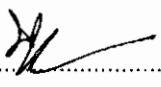
คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

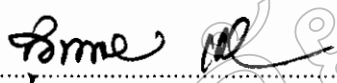
กรกฎาคม 2553

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

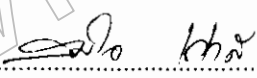
คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์และคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณา
วิทยานิพนธ์ของ คาวรินทร์ พรสวัสดิ์ ฉบับนี้แล้วเห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาลเวชปฏิบัติครอบครัว ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

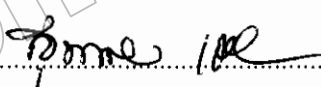

.....อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(รองศาสตราจารย์ ดร.นุจรี ไชยมงคล)

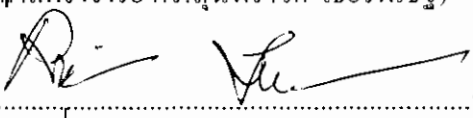

.....อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุนทราวดี เชียรพิเชฐ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

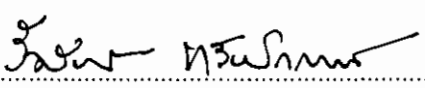

.....ประธาน
(ดร.สมใจ นกดี)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.นุจรี ไชยมงคล)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุนทราวดี เชียรพิเชฐ)

.....กรรมการ
(ดร.สุทธิชัย คนกาญจน์)

คณะพยาบาลศาสตรบัณฑิตให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาลเวชปฏิบัติครอบครัว ของมหาวิทยาลัยบูรพา

.....คณบดีคณะพยาบาลศาสตร์
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รัชนิกร ทรัพย์กรานนท์)

วันที่...10...เดือน...ธันวาคม...พ.ศ. 2555...

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงด้วยดี ด้วยความกรุณาอันดียิ่งของ รองศาสตราจารย์ ดร.นุจิ ไซยมงคล ประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุนทราวดี เขียวพิเชฐ กรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ที่ได้สละเวลาอันมีค่าในการให้คำปรึกษา แนะนำ ตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ทำให้วิทยานิพนธ์นี้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของท่าน จึงขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ ที่นี้ด้วย

ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ได้กรุณาตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย ขอบพระคุณผู้อำนวยการ หัวหน้ากลุ่มการพยาบาล หัวหน้างานและเจ้าหน้าที่งานผู้ป่วยในสตินรีเวช โรงพยาบาลบ้านแพ้ว ที่อนุญาตและอำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ขอขอบคุณกลุ่มตัวอย่างที่ให้ความร่วมมือและให้ข้อมูลอันเป็นประโยชน์แก่การวิจัยในครั้งนี้ ขอขอบพระคุณผู้พิมพ์หนังสือและวิทยานิพนธ์ทุกท่าน ซึ่งผู้วิจัยได้นำมาใช้ในการประกอบการศึกษาและอ้างอิงทางวิชาการครั้งนี้

สุดท้ายนี้ขอขอบพระคุณสมาชิกในครอบครัว เพื่อน ๆ รวมทั้งผู้ร่วมงานทุกท่านที่สนับสนุน และเป็นกำลังใจในการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ให้สำเร็จลงด้วยดี

ดาวรินทร์ พรสวัสดิ์

46923408: สาขาวิชา: การพยาบาลเวชปฏิบัติครอบครัว; พย.ม. (การพยาบาลเวชปฏิบัติครอบครัว)

คำสำคัญ: มารดาวัยรุ่น/ การสนับสนุนจากสามี/การสนับสนุนจากครอบครัว/ ปัจจัยส่วนบุคคล/

การดำรงบทบาทมารดา

ดาวรินทร์ พรสวัสดิ์: การสนับสนุนจากสามี การสนับสนุนจากครอบครัวและปัจจัย

ส่วนบุคคลบางประการที่มีอิทธิพลต่อการดำรงบทบาทมารดาวัยรุ่น (SPOUSE SUPPORT, FAMILY

SUPPORT AND SELECTED PERSONAL FACTORS INFLUENCING MATERNAL ROLE

ATTAINMENT IN ADOLESCENT MOTHERS) คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์: นุจรี

ไชยมงคล, Ph.D., สุนทราวดี เขียวพิเชฐ, ค.ศ., 88 หน้า. ปี พ.ศ. 2553.

การวิจัยแบบบรรยายเชิงทำนายครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการสนับสนุนจากสามี การสนับสนุนจากครอบครัวและปัจจัยส่วนบุคคลบางประการที่มีอิทธิพลต่อการดำรงบทบาทมารดาวัยรุ่น กลุ่มตัวอย่างเลือกแบบเฉพาะเจาะจงเป็นมารดาวัยรุ่นที่นำบุตรอายุ 4 เดือน - 1 ปี มารับวัคซีน ณ แผนกผู้ป่วยนอกกุมารเวชกรรม โรงพยาบาลบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร จำนวน 120 คน มารดามีอายุเฉลี่ย 16.76 ปี (S.D. = 1.68, range = 14-18) เก็บข้อมูลระหว่างเดือนมกราคม 2552 – พฤษภาคม 2552 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป แบบสอบถามการสนับสนุนจากสามี แบบสอบถามการสนับสนุนจากครอบครัว และแบบวัดการดำรงบทบาทมารดาซึ่งมีความเชื่อมั่น (Cronbach's Alpha) เท่ากับ .84, .89 และ .98 ตามลำดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่า ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และพิสัย ทดสอบความสัมพันธ์ของตัวแปรด้วยสถิติสหสัมพันธ์ของเพียร์สันและวิเคราะห์การทำนายด้วยสถิติถดถอยพหุคูณ ผลการวิจัยมีดังนี้

1. คะแนนเฉลี่ยการสนับสนุนจากสามีโดยรวมเท่ากับ 56.33 (S.D. = 9.24, range = 21-75)

คะแนนเฉลี่ยการสนับสนุนจากครอบครัวโดยรวมเท่ากับ 61.99 (S.D. = 7.37, range = 30 -81)

และคะแนนเฉลี่ยการดำรงบทบาทโดยรวมเท่ากับ 204.72 (S.D. =16.13, range = 171-250)

2. การสนับสนุนจากสามีและประสบการณ์การเลี้ยงดูเด็กก่อนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการดำรงบทบาทมารดา ($r = .20, p < .05, r = .17, p < .05$ ตามลำดับ)

3. การสนับสนุนจากสามีและประสบการณ์การเลี้ยงดูเด็กก่อนสามารถร่วมกันทำนายการดำรงบทบาทมารดาได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ร้อยละ 6.3 ($t = 2.172, p < .05$) โดยตัวทำนายที่ดีที่สุดคือการสนับสนุนจากสามี ($R^2 = .041$) และรองลงมาคือประสบการณ์การเลี้ยงดูเด็กก่อน ($R^2 = .037$)

ผลการวิจัยครั้งนี้สามารถนำไปใช้ในการวางแผนการพยาบาล ในการส่งเสริมให้มารดาวัยรุ่นได้รับการสนับสนุนที่ดีและเหมาะสมจากสามี รวมทั้งจัดโครงการอบรมทักษะการเลี้ยงดูเด็กก่อนให้มารดาวัยรุ่น เพื่อส่งผลให้มารดาสามารถดำรงบทบาทการเป็นมารดาที่ถูกต้องเหมาะสมต่อไป

46923408: MAJOR: FAMILY NURSING PRACTITIONER; M.N.S. (FAMILY NURSING PRACTITIONER)

KEYWORDS: ADOLESCENT MOTHERS/ SPOUSE SUPPORT/ FAMILY SUPPORT/
SELECTED PERSONAL FACTORS/ MATERNAL ROLE ATTAINMENT

DAWRIN PORNSAWAT: SPOUSE SUPPORT, FAMILY SUPPORT AND
SELECTED PERSONAL FACTORS INFLUENCING MATERNAL ROLE ATTAINMENT IN
ADOLESCENT MOTHERS. ADVISORY COMMITTEE: NUJJAREE CHAIMONGKOL,
Ph.D., SUNTHARAWADEE THEINPICHET, Ph.D. 88 P. 2010.

The purpose of this predictive descriptive research was to examine influences of spouse support, family support and selected personal factors on maternal role attainment in adolescent mothers. The purposive sample included 120 adolescent mothers bringing their 4 months - 1 year infants to well baby clinic at Banphao hospital, Samut Sakorn province. Mean age of the mothers were 16.76 years (S.D. = 1.68, range = 14-18). Data were collected from January to May 2009. Research instruments included a demographic questionnaire, the spouse support questionnaire, the family support questionnaire, and the maternal role attainment questionnaires. Their Cronbach's alpha reliability were .94, .89, and .89, respectively. Data were analyzed by using frequency, percent, mean, standard deviation and range. Pearson's correlation was used to test correlation between variables. Multiple regression analyses were employed to test the predictors. Results revealed as follows:

1. Mean total scores of spouse support, family support, and maternal role attainment were 56.33 (S.D. = 9.24, range = 21-75), 61.99 (S.D. = 7.37, range = 30-81), 204.72 (S.D. = 16.13, range = 171-250), respectively.
2. Spouse support and having experience of child rearing were positively correlated to maternal role attainment ($r = .20, p < .05, r = .17, p < .05$, respectively).
3. Spouse support and having experience of child rearing were significant predictors, and they accounted for 6.3 % in the prediction of maternal role attainment ($t = 2.172, p < .05$). The best predictor was spouse support ($R^2 = .041$), and the second best one was having experience of child rearing ($R^2 = .078$)

These findings indicate that family nurses should provide intervention to promote and encourage spouse support and child rearing skills and experiences to adolescent mothers. Thus, outcome of the intervention can lead to increasingly accurate and proper maternal role attainment in adolescent mothers.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
สารบัญ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ช
สารบัญภาพ.....	ฌ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	6
สมมติฐานการวิจัย.....	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	6
ขอบเขตการวิจัย.....	7
ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย.....	7
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	7
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	8
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	10
ลักษณะพัฒนาการของวัยรุ่นและการเป็นมารดาวัยรุ่น.....	10
การสนับสนุนทางสังคมตามแนวคิดของเซฟเฟอร์.....	14
แนวคิดการดำรงบทบาทมารดา.....	15
การดำรงบทบาทของมารดาในระยะแรกของมารดาวัยรุ่น.....	22
ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการดำรงบทบาทมารดา.....	30
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	346
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	36
การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ.....	40
การพิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่าง.....	41
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	42
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	42

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการวิจัย.....	43
ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของมารดาวัยรุ่นและครอบครัว.....	43
ส่วนที่ 2 คะแนนการสนับสนุนจากสามี การสนับสนุนจากครอบครัว และการ ดำรงบทบาทมารดา.....	45
ส่วนที่ 3 ความสัมพันธ์ระหว่างการสนับสนุนจากสามี การสนับสนุนจาก ครอบครัว และปัจจัยส่วนบุคคลบางประการ ได้แก่ รายได้ครอบครัว/ เดือน ลักษณะครอบครัว และประสบการณ์การเลี้ยงดูเด็กก่อน ที่มีต่อการดำรงบทบาท มารดาวัยรุ่น.....	47
ส่วนที่ 4 อิทธิพลของการสนับสนุนจากสามี การสนับสนุนจากครอบครัว และ ปัจจัยส่วนบุคคลบางประการ ได้แก่ รายได้ครอบครัว/ เดือน ลักษณะครอบครัว และประสบการณ์เลี้ยงดูเด็กก่อน ที่มีต่อการดำรงบทบาทมารดาวัยรุ่น.....	48
5 สรุปผล และอภิปราย.....	51
สรุปผลการวิจัย.....	51
อภิปรายผล.....	52
ข้อเสนอแนะ.....	54
บรรณานุกรม.....	56
ภาคผนวก.....	64
ภาคผนวก ก.....	65
ภาคผนวก ข.....	78
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	88

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และพิสัยของข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างและครอบครัว.....	44
2 คะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และพิสัยของการสนับสนุนจากสามี การสนับสนุนจากสังคม และการดำรงบทบาทมารดา.....	46
3 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน ระหว่างการสนับสนุนจากสามี การสนับสนุนจากครอบครัว และปัจจัยส่วนบุคคลบางประการกับการดำรงบทบาทมารดาวัยรุ่น.....	48
4 วิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบ Full Model ในการทำนายการดำรงบทบาทมารดา.....	49
5 วิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอนในการทำนายการดำรงบทบาทมารดา.....	50

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	9
2 รูปแบบของความสำเร็จในการแสดงบทบาทการเป็นมารดาของเมอร์เซอร์.....	24